

ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ТРУДОВ ДОГОВОР НА ОБЩИ ОСНОВАНИЯ

Цел

Да уреди реда и начините на прекратяване на трудовото правоотношение между работодателя и работника или служителя поради една от посочените в чл. 325 КТ причини.

Правно основание

Кодекс на труда - чл. 69; чл. 325; чл. 344; чл. 357-362

Участници

Първа страна:

Работодател

Втора страна:

Работник или служител

Описание

а) Предварителни условия

Необходимо е наличието на някое от следните основания (чл. 325 КТ):

1. Взаимно съгласие за прекратяване.
2. Изтичане на уговорения срок; завръщане на замествания на работа; завършване на определената работа.
3. Длъжността е определена за заемане от бременна или от трудоустроен и се яви кандидат, който има право да я заеме; с постъпване на работа на работника или служителя, който е избран или е спечелил конкурса; поради определянето на длъжността за заемане от държавен служител; ако уволнението на работника или служителя е признато за незаконно или бъде възстановен на предишната му работа от съда и същият не се яви да я заеме в срока по чл. 345, ал. 1.
4. При невъзможност на работника или служителя да изпълнява възложената му работа поради болест, довела до трайна неработоспособност (инвалидност), или по здравни противопоказания въз основа на заключение на трудово-експертната лекарска комисия.
5. Смърт на лицето, с което работникът или служителят е сключил трудовия договор с оглед на личността му; смърт на работника или служителя.

б) Действия на страните в хронологичен ред¹

(А) Прекратяване по взаимно съгласие

1. Една от страните (работникът или служителят или работодателят) отправя Предложение за прекратяване по взаимно съгласие до другата страна.
2. Получилата предложението страна:
 - а) уведомява другата страна с писмен Отговор², че приема предложението;
 - б) уведомява другата страна, че не приема предложението. Смята се, че предложението не е прието и ако получилата предложението страна мълчи и не уведоми другата страна за решението си. В този случай прекратяване по взаимно съгласие не настъпва.
3. При прието предложение работодателят издава Акт за прекратяване на трудовото правоотношение поради взаимно съгласие.
4. Работодателят вписва в трудовата книжка на работника прекратяването на трудовия договор и я предава на работника или служителя.

(Б) Прекратяване поради изтичане на уговорения срок; завръщане на замествания на работа; завършване на определената работа

1. В случаите на прекратяване на трудовия договор от страна на работодателя поради първите две причини изтичане на уговорения срок и завръщане на замествания на работа, той отправя до работника или служителя писмено Уведомление за прекратяване на трудовия договор³. При третата причина такова уведомяване не се прави.
2. В случаите на прекратяване поради една от трите причини от страна на работника, той отправя писмено изявление до работодателя за това.
3. Независимо от това кой (работникът или служителят или работодателят) е направил изявлението за прекратяване, следващата стъпка от страна на работодателя е издаване на Акт за прекратяване, (който е един и същ и за трите причини за прекратяване от тази група) и го връчва на работника или служителя.

4. След връчването на акта за прекратяване работодателят вписва в трудовата книжка на работника прекратяването на трудовия договор и я предава на работника или служителя.

(В) Прекратяване при наличие на основания, посочени в т. 3, 4 и 5 на предварителните условия

1. При тези основания Актът за прекратяване се подготвя по инициатива на работодателя въз основа на настъпването на съответната причина⁴.

2. Актът се връчва на работника или служителя, като това може да стане и в условия на отказ от негова страна.

3. Работодателят вписва в трудовата книжка на работника или служителя прекратяването на трудовия договор и му я предава⁵.

Срокове

При прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие, страната, до която е отправено предложението, е длъжна да вземе отношение по него и да уведоми другата страна в 7-дневен срок от получаването му.

Обжалване

1. С изключение на причината смърт на работника, при всяко друго основание за прекратяване на трудовия договор, работникът или служителят, който счита, че актът за прекратяване е издаден в нарушение на закона, може да го оспори пред работодателя или по съдебен ред с искова молба пред съда.

2. При преценка за наличие на закононарушения, работодателят може да отмени акта за прекратяване и по собствена инициатива

Правни последици

Реализацията на процедурата води до прекратяване на трудовия договор.

От нея може да произтече възникване на процесуални отношения между бившите страни по трудовия договор, свързани със съдебно оспорване на акта за прекратяване.

Пояснения

1 Конкретните стъпки за осъществяване на процедурата при отделните причини имат някои особености.

2 Законът не изисква изрично отговорът да е писмен, но в практиката е прието отговорът да се документира в отделен писмен документ или върху отправеното предложение.

3 В практиката е възприето (чл. 69 КТ) актът за прекратяване да се предхожда от уведомително писмо до работника или служителя, макар че то не е задължително.

4 Всяка една причина се документира предварително по определен ред и начин.

5 Открит остава въпросът кой ще издаде акта за прекратяване и ще оформи трудовата книжка в случай на смърт на физическото лице, с което работникът или служителят е сключил трудовия договор с оглед на личността му. По наше мнение, в такъв случай това следва да направят законните наследници на работодателя.

Чавдар Христов - юрист

ПРИЛОЖНИ ДОКУМЕНТИ:

- Предложение за прекратяване на трудовото правоотношение по взаимно съгласие до другата страна
- Отговор на уведомената страна до предлагащата прекратяване по взаимно съгласие страна
- Акт за прекратяване на трудовото правоотношение поради взаимно съгласие
- Уведомление за прекратяване на трудово правоотношение поради изтекъл срок или поради завръщане на замествания титуляр
- Изявление от работника или служителя до работодателя за прекратяване на трудовото правоотношение поради изтичане на уговорения срок; завръщане на замествания титуляр; завършване на определената работа
- Акт за прекратяване на трудовото правоотношение поради изтичане на уговорения срок

Предложение за прекратяване на трудовото правоотношение по взаимно съгласие до другата страна

До

.....

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От
(трите имена и длъжността)

ОТНОСНО: Прекратяване на трудовото правоотношение по взаимно съгласие, на основание чл. 325 , т. 1 КТ

Уважаеми(а) господин(жо) ,
Предлагам Ви да прекратим трудовото правоотношение по взаимно съгласие, считано от Г.

Надявам се, че ще приемете предложението, за което ще ме уведомите в предвидения в закона седемдневен срок, считано от получаване на настоящото съобщение.

.....
(дата)

.Подпис:

Забележка: Документът е един и същ, независимо от това дали прекратяването се предлага от работника или работодателя. Променят се само титулните текстове.

Отговор на уведомената страна до предлагащата прекратяване по взаимно съгласие страна

До

.....

Уважаеми(а) господин(жо) ,
Уведомявам Ви с настоящото писмо, че получих предложението Ви за прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие на основание по чл. 325 , ал. 1 КТ .
В законния седемдневен срок Ви отговарям, че съм съгласен да прекратим договора по взаимно съгласие, считано от посочената от Вас дата.

.....
(дата)

Подпис:

Забележка: Документът е един и същ, независимо от това дали прекратяването се предлага от работника или работодателя. Променят се само титулните текстове.

Акт за прекратяване на трудовото правоотношение поради взаимно съгласие

№...../дата

Днес, г., въз основа на постъпило от предложение за прекратяване на трудовото правоотношение и постигнато съгласие, на основание чл. 325 , т. 1 от Кодекса на труда

ПРЕКРАТЯВАМ

трудоовото правоотношение с ,
(трите имена, длъжността)
считано от

.....
(дата на прекратяването)

На лицето да се изплатят следните обезщетения:

1. По чл. 224 , ал. 1 КТ , за непозлван платен годишен отпуск в размер на дни.

Препис от акта да се връчи на работника или служителя.

Работодател:
(длъжност, подпис, печат)

Уведомление за прекратяване на трудово правоотношение поради изтекъл срок или поради завръщане на замествания титуляр

До

.....

УВЕДОМИТЕЛНО ПИСМО

От
(работодател или лице, което го представлява)

ОТНОСНО: Прекратяване на трудовото правоотношение на основание чл. 325 , т. 3 КТ

Уважаеми(а) господин(жо) ,
Известно Ви е, че срокът на трудовия договор изтича на г.

С настоящото ви уведомявам, че няма възможност правоотношението между нас да бъде продължено, поради което ще се наложи да прекратя договора на основание чл. 325 , т. 3 КТ *(изтекъл срок)* .

Благодаря Ви за стриктното и коректно отношение към трудовите Ви задължения. Уверявам Ви, че при първа възможност отново ще Ви предложа сключване на трудов договор.

Към г. актът за прекратяване и оформената трудова книжка ще Ви бъдат връчени от съответното длъжностно лице. С оглед на това Ви моля да предоставите на

.....

(длъжностното лице, което оформя трудова документация)
намиращата се във Вас трудова книжка за приключване.

.....
(дата)

Подпис:

Забележка: Същото е уведомителното писмо и при прекратяването по чл. 325 , т. 4 КТ .

Изявление от работника или служителя до работодателя за прекратяване на трудовото правоотношение поради изтичане на уговорения срок; завръщане на замествания титуляр; завършване на определената работа

До

ИЗЯВЛЕНИЕ

От
(работника или служителя)

ОТНОСНО: Прекратяване на трудовото правоотношение на основание чл. 325 , т. 3 КТ

Уважаеми(а) господин(жо)

Известно Ви е, че срокът на трудовия договор изтича на г.

С настоящото Ви уведомявам, че прекратявам договора на основание чл. 325 , т. 3 КТ (изтекъл срок).

С оглед на прекратяването на трудовия договор Ви моля да разпоредите на съответните длъжностни лица да подготвят:

1. акт за прекратяване на трудовия договор;
2. да оформят трудовата ми книжка, която ще предоставя на съответното длъжностно лице, след което двата документа да ми бъдат връчени.

.....
(дата)

С уважение:
(подпис на лицето)

Акт за прекратяване на трудовото правоотношение поради изтичане на уговорения срок

№...../дата

АКТ ЗА ПРЕКРАТЯВАНЕ

Днес, г., въз основа на изтекъл срок на договора и на основание чл. 325 , т. 3 от Кодекса на труда ПРЕКРАТЯВАМ трудовото правоотношение с

..... ,

(трите имена, длъжността)

считано от

(датата на прекратяването)

На лицето да се изплатят следните обезщетения:

1. По чл. 224 , ал. 1 КТ , за неползван платен годишен отпуск в размер на дни.

Препис от заповедта да се връчи на работника/служителя и на длъжностните лица, ангажирани с изпълнението €.

Работодател:

(длъжност, подпис, печат)

Забележка:

1. Същият е актът за прекратяване и в случаите на чл. 325 , т. 4 и т. 12 КТ , като в него се посочва конкретното основание за прекратяване, т.е. променя се посочената точка от чл. 325 КТ .